

Syyskylvöisten öljykasvien viljely kevät- kylvöisten sijaan

Syysmuotoisten ristikukkaisten öljykasvien viljelyllä pystytään vähentämään kevätmuotoisille tyyppillisten tuhohyönteisten torjuntatarvetta.

TOIMENPITEEN KUVAUS

Syysrypsin viljely on ilmastollisesti mahdollista vastaavilla alueilla Suomessa kuin kevätrypsilläkin. Syysrypsi menestyy kevätrypsin kaltaisilla kasvu- paikoilla Etelä-Suomessa. Rypsin ja rapsin syysmuotojen talvehtimisen onnistumiseen vaikuttaa kasvin kehitymisaste syksyllä sekä erityisesti syksyn ja talven sääolosuhteet. Jos talvehtiminen onnistuu ja touko-kesäkuun vaihteessa vältytään rapsikuoriaisen aiheuttamilta tuhoilta, voidaan syysrypsillä yltyä 4–5 tonnin hehtaarisatoihin ja syysrypsillä 2–3 tn/ha sadot ovat saavutettavissa.

Syysöljykasveilla tuhohyönteisistä on yleensä selvästi vähemmän haittaa kuin kevätöljykasveilla, minkä takia tuhohyönteisten tarkkailu on tärkeää. Öljykasvien syysmuodoilla on kuitenkin kevätmuotoja yleisem-min alueittain esiintyviä tuhoeläimiä.

- Viime vuosina syysöljykasveilla on kuitenkin taimivaiheessa elokuussa esiintynyt paikoitellen runsaasti juovakirppoja (tavallisimmin aaltojuovakirppa, mutkajuovakirppa). Tavanomaisessa viljelyssä voidaan tällöin harkita kirppojen torjuntaruiskutusta. Torjuntakynnyksenä voidaan pitää kevätöljykasvien torjuntakynnyksen mukaista 1 kirppa per sirkkataimiasteella oleva rypsin/rapsin taimi. Mikäli kylvön jälkeen on lämmintä ja kosteutta riittää, itävät siemenet nopeasti ja kehittyvät ripeästi sirkkalehti- ja kasvulehtias- teelle, tällöin torjunta ei ole kannattavaa eikä suositeltavaakaan.
- Rapsikuoriaiset siirtyvät talvehtimispaikoiltaan syysöljykasveille usein jo toukokuun puolivälissä, kun syysöljykasvit tulevat ruusuke-nuppuvaiheeseen ja alkavat kukkimaan. Rapsikuoriaiset siirtyvät talvehtimispaikoiltaan tai syysöljykasveilta kevätöljykasveille näiden ollessa ruusuke- ja nup- puvaiheessa. Alueen pelloilla rapsikuoriaistorjun- taruiskutukset kannattaa tehdä samaan aikaan. Syysöljykasveilla rapsikuoriaisen torjuntakynnys on kevätöljykasveja korkeampi.

Kuva 1. Syysöljykasvit ovat usein kevätmuotoja selvästi satoi- sampia edellyttäen, että niiden talvehtiminen onnistuu eivätkä tuhohyönteiset, etanat ja hirvieläimet pääse vikuuttamaan kasveja liiaksi.

- Rapsipistiäisen toukat vioittavat yleensä syysrypsin ja -rapsin taimia. Rapsipistiäisen karkea torjuntakynnys tavanomaisessa viljelyssä on 1 toukka per kasvi. Rapsipistiäisen toukka on aiheuttanut vakavia vioituksia Etelä-Savon luomusyysrypsiviljelmillä viime vuosina.
- Etanat voivat paikoittain vioittaa merkittävästi syysöljykasvien taimia. Etanoiden torjuntaan on hyväksytty rautafosfaattivalmisteita. Tarkkailua voidaan tehdä levittämällä lohkon eri kohtiin juuttisäkkejä tai puulevyjä, joiden alta etanoiden levintä voidaan todeta paremmin myös päiväaikaan. Usein ajoissa tehty etanoiden torjuntakäsittely pelkästään lohkon reunoilla riittää.
- Hirvieläinten kuten valkohäntäkauriiden syysöljykasveille syksyisin aiheuttamat tuhot voivat myös olla paikoitellen merkittäviä ja niiden pääsyn estäminen kasvustoihin viljelyalueita aitaamalla ei ole käytännössä juurikaan mahdollista.

TOIMENPITEESSÄ HUOMIOITAVAA

Tuhohyönteisten torjunnassa tavanomaisessa viljelyssä voi aikaisessa levintävaiheessa riittää lohkon reunojen ruiskutus. Alueen rapsikuoriaisten torjuntaruiskutukset pitäisi tehdä samaan aikaan alueen eri pelloilla. Torjunnassa pitää huomioida myös rapsikuoriaisten monin paikoin yleinen pyretroidiresistenssi.

LISÄÄ TIETOA

VYR: Öljykasvien viljelyopas 2017

[Rypsin ja rapsin viljelyopas - Alkusanat \(vyr.fi\)](#)

Kasvinsuojeluseura ry. Ajankohtaisia kasvinsuojeluohjeita 2017.

KemiDigi

[Kasvinsuojeluaineet - KemiDigi](#)

Tietokortin asiantuntijat: Jarmo Ketola & Erja Huusela, Luonnonvarakeskus ja Jaakko Ilkka, Nautasuomi Oy